

LENTE-AKKOORD ENERGIEBESPARING IN DE NIEUWBOUW

22 APRIL 2008

VROM ● Wonen, Wijken en Integratie

VROM ● Ruimte en Milieu

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en infrabedrijven

Vereniging van
Nederlandse
Projectontwikkeling
Maatschappijen

NEPROM

NIVB

Vereniging voor
ontwikkelaars & bouwondernemers

LENTE-AKKOORD
ENERGIEBESPARING IN DE NIEUWBOUW

22 APRIL 2008

PARTIJEN:

1. De Minister voor Wonen, Wijken en Integratie, mevrouw drs. Ella Vogelaar, te dezen handelend als bestuursorgaan;
2. De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw dr. Jacqueline Cramer, te dezen handelend als bestuursorgaan;

PARTIJEN 1 EN 2 GEZAMENLIJK TE NOEMEN: "HET RIJK",

3. De vereniging Bouwend Nederland, statutair gevestigd te Zoetermeer, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer mr. drs. L.C. Brinkman, hierna te noemen "Bouwend Nederland";
4. De vereniging NEPROM, statutair gevestigd te Voorburg, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer drs. H.D. Werner, hierna te noemen "NEPROM";
5. De vereniging NVB, statutair gevestigd te Voorburg, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer J. Goossens, hierna te noemen "NVB";

PARTIJEN 3 TOT EN MET 5 GEZAMENLIJK TE NOEMEN: "DE MARKTPARTIJEN".

IN OVERWEGING NEMENDE DAT:

- a. alle partijen het belang van energiebesparing zien, vanwege het klimaat, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de woonlastenontwikkeling;
- b. het Kabinetsprogramma Schoon en Zuinig in 2020 een CO₂ reductie van 6 tot 11 Megaton in de gebouwde omgeving beoogt;
- c. in het Kabinetsprogramma Schoon en Zuinig het voornemen is opgenomen om de energieprestatie-eis van nieuwe woongebouwen met 25% in 2011 en 50% in 2015 aan te scherpen en voor utiliteitsgebouwen met 50% in 2017;
- d. alle partijen streven naar energieneutraal bouwen in 2020 en zich daar ook voor willen inzetten;
- e. alle partijen zich er voor willen inzetten om in de volle breedte van de nieuwbouw het energieverbruik terug te dringen;
- f. alle partijen erkennen dat voor de realisering van de doelstellingen over de volle breedte van de nieuwbouw opschaling plaats moet vinden van de toepassing van al bewezen maar nog onvoldoende in de markt toegepaste concepten en technieken voor energiebesparing;
- g. alle partijen erkennen dat voor opschaling van bewezen, energiebesparende technieken het noodzakelijk is dat een langjarig, intensief kennisoverdrachts- en stimuleringsprogramma gericht op opdrachtgevende partijen wordt opgezet en uitgevoerd;
- h. alle partijen erkennen dat naast opschaling van bewezen, energiebesparende technieken er ook experimenten met innovatieve energiebesparingsconcepten en -technieken moeten worden gestimuleerd;
- i. energiebesparing in woningen en andere gebouwen diverse extra voordelen biedt, zoals verhoging van het comfort en de verbetering van de kwaliteit van gebouwen;
- j. de consument en de gebruiker centraal dienen te staan bij de reductie van energie in nieuwbouwwoningen en utiliteitsgebouwen en dat de acceptatie van energiereducerende maatregelen brede consumentenvoorlichting vraagt;
- k. partijen constateren dat de huidige methodiek van energieprestatienormering (EPN) bij verdergaande energie-reductie steeds minder zegt over het werkelijke energieverbruik (cq. CO₂ uitstoot) en aanpassing noodzakelijk is om tot een nieuwe energieprestatienorm te komen die beter aansluit bij het werkelijke energieverbruik en die beter aansluit bij de beleving (comfort en woonlasten) van de consument;

- l. het Rijk herziening van de EPN in gang heeft gezet en het Nederlands Normalisatie Instituut NEN heeft gevraagd met een voorstel te komen hoe de marktpartijen actiever bij de totstandkoming van de norm te betrekken;
- m. partijen het belang erkennen van de introductie van duurzame energiemaatregelen in de nieuwbouwsector;
- n. het Rijk en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) afspraken hebben gemaakt in het 'Klimaatakkoord Gemeenten en Rijk', waaronder de afspraak dat in overleg tussen Rijk, VNG, Klimaatverbond en bouwsector de uitvoering van veld-experimenten zal worden uitgewerkt (aantal, omvang en energieprestatie) waar een hogere energieprestatie zal worden gerealiseerd dan de huidige energieprestatie-eis in de nieuwbouw;
- o. in het Duurzaamheidsakkoord de rijksoverheid en het bedrijfsleven afspraken op hoofdlijnen hebben gemaakt over het terugdringen van broeikasgassen, energiebesparing en hernieuwbare energie, die in sectorakkoorden zullen worden uitgewerkt;
- p. het Rijk eerder afspraken heeft gemaakt over energiebesparing in de bestaande gebouwenvoorraad met Bouwend Nederland, EnergieNed, Uneto-VNI en de Vereniging voor Marktwerking in Energie;
- q. dit convenant betrekking heeft op zowel de woningbouw als de utiliteitsbouw, maar niet op de sociale huursector;
- r. Aedes in haar 'Antwoord aan de samenleving' een doelstelling heeft geformuleerd over energiebesparing in de bestaande voorraad en dat de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie het voornemen heeft met Aedes en de Woonbond een afspraak uit te werken die zowel de bestaande voorraad als de nieuwbouw betreft en dat die uitwerking aan zal sluiten bij dit convenant, waarbij de omvang van de nieuwbouwproductie van corporaties 40% van de totale nieuwbouwproductie betreft waar dit convenant betrekking op heeft;
- s. het Rijk op 21 februari 2008 een regeling heeft gepubliceerd ter grootte van € 4,5 miljoen die gemeente, corporaties en projectontwikkelaars ondersteunt bij een innovatieve aanpak van energiebesparing in woningen; de regeling subsidie geeft voor de extra investeringen die gemoeid zijn met het toepassen van vernieuwende energiebesparende plannen.

KOMEN OVEREEN ALS VOLGT:

ARTIKEL 1 DOELEN

1. Met dit convenant wordt beoogd het gestandaardiseerde energieverbruik in de volle breedte van de nieuwbouwproductie (woning- en utiliteitsgebouwen) te verlagen met:
 - 25% per 1 januari 2011
 - 50% per 1 januari 2015ten opzichte van het gebouwgebonden energieverbruik in gebouwen die gebouwd zijn/worden conform de op 1 januari 2007 vigerende bouwregelgeving en voor zover dat valt onder de reikwijdte van de Energieprestatienorm EPN.
2. Met dit convenant wordt tevens beoogd om tot een nieuwe energieprestatienorm te komen, die beter aansluit bij het werkelijke energieverbruik en die beter aansluit bij de beleving (comfort en woonlasten) van de consument.

ARTIKEL 2 INHOUDELIJKE AFSPRAKEN / INSPANNINGEN VAN PARTIJEN

1. *Reductie energieverbruik*
 - a. Het convenant heeft betrekking op het terugdringen van het energieverbruik in gebouwen door de toepassing van al bewezen maar nog onvoldoende in de markt toegepaste concepten en technieken voor energiebesparing gerelateerd aan verwarmen, koelen, ventileren, tapwaterverwarming en eventueel andere gebouwgebonden energiefuncties. De te behalen energiebesparing kan bereikt worden door een combinatie van gebouwgebonden maatregelen en gebiedsgebonden maatregelen.
 - b. Bij de realisatie van de energiebesparingsambities dient de Energieprestatiecoëfficiënt EPC voor woningen zoals geldend per 1 januari 2006 als ondergrens voor de energetische kwaliteit van de woningen. Voor utiliteitsgebouwen geldt tot 1 januari 2009 de EPC zoals geldend per 1 januari 2003 als ondergrens. Vanaf 1 januari 2009 geldt voor utiliteitsgebouwen de EPC zoals geldend per 1 januari 2009 als ondergrens voor de energetische kwaliteit van de gebouwen.
 - c. Voor zowel de woningbouw als de utiliteitsbouw worden de reductiedoelstellingen bepaald ten opzichte van het gebouwgebonden energieverbruik (in megajoules) in gebouwen die gebouwd zijn/worden conform de op 1 januari 2007 vigerende bouwregelgeving en voor zover dat valt onder de reikwijdte van de EPN.
 - d. Op dit moment worden gebiedsgerichte maatregelen al in de berekening van de Energieprestatiecoëfficiënt EPC meegenomen, echter met onjuiste rendementen of door middel van gelijkwaardigheidverklaringen. Deze situatie is onwenselijk omdat deze voor de doelstelling effectieve systemen daardoor onvoldoende worden gewaardeerd. Dit is een obstakel voor de toepassing van deze systemen. Partijen spreken af de in de EPN te waarderen maatregelen dan ook te beperken tot maatregelen op perceelsniveau. Daarnaast zal voor gebiedsgerichte maatregelen zoals bodemenergie, collectieve warmtepompen en zonneboilersystemen helderheid worden verschaft door de bepalingsmethode hiervoor separaat vorm te geven. Tot deze nieuwe wijze van waarderen is uitontwikkeld, wordt het instrument Energieprestatie op Locatie EPL als monitor gebruikt voor de beleidsambities.
 - e. Om onduidelijke grenzen tussen perceel- en gebiedsgebonden maatregelen en dubbeltellingen te voorkomen zal VROM vóór 1 januari 2009 in overleg met de marktpartijen de systeemgrenzen vaststellen voor deze nieuwe wijze van energieprestatienormering. Warmtelevering van buiten de gebiedsgrenzen zal blijvend met een forfaitaire waarde worden aangegeven.
 - f. De energiereductieambitie uit dit convenant heeft betrekking op de perceelsgebonden maatregelen alsook de hierboven bedoelde gebiedsgerichte maatregelen en blijft gelijk aan de ambitie zoals verwoord in het kabinetsprogramma Schoon & Zuinig (EPC-aanscherping 25 % en 50%).
 - g. Indien de onder artikel 1 genoemde ambities niet behaald worden binnen de condities zoals genoemd in artikel 2.1.a tot en met 2.1.d., dan zal de EPC (of eventueel een dan van kracht zijnde nieuwe systematiek van energieprestatienormering) voor het gebouwgebonden energieverbruik aangescherpt worden met 25% per 1 januari 2011 en 50% per 1 januari 2015 zoals aangekondigd in het kabinetsprogramma Schoon & Zuinig (2007).

h. Bij bovenstaande wordt aangesloten op de herziening van de energieprestatienorm EPN die momenteel in opdracht van het ministerie van VROM wordt uitgevoerd door de NEN-Commissie Energie Prestatie Gebouwen (EPG).

2. *Herziening Energieprestatienorm EPN*

- a. Partijen zijn het er over eens dat de huidige methodiek van energieprestatienormering aan een grondige herziening toe is en spreken de intentie uit om in gezamenlijkheid te komen tot een nieuwe vorm van energieprestatienormering. Partijen nemen daarbij hun eigen verantwoordelijkheid om hun expertise, standpunten en praktijkervaringen in dat kader bij het Nederlands Normalisatie Instituut NEN in te brengen.
- b. Partijen zijn het er over eens dat in de herziening in ieder geval de volgende aspecten moeten worden meegenomen:
 - optimale afstemming tussen de rekenmethoden voor de energieprestatie van de nieuwbouw en de energieprestatie van de bestaande bouw (loopt: ontwikkeling Energieprestatienorm Gebouwen, EPG);
 - vereenvoudiging van de methodiek;
 - betere relatie tussen de berekende energienorm en het werkelijke energieverbruik (wordt meegenomen in ontwikkeling EPG);
 - verdiscontering van gebruikersinvloed (loopt: probabiliteitsonderzoek TNO Bouw);
 - oververhitting;
 - kwaliteit van het binnenmilieu;
 - een goede waardering van schilmaatregelen, installatiemaatregelen en gebiedsmaatregelen;
 - de herziene methodiek moet resulteren in een voor de consument begrijpelijk en communiceerbaar label (vergelijkbaar met het energielabel voor bestaande gebouwen) of een begrijpelijke waarde;
 - toekomstbestendigheid van de methodiek: de methodiek moet in principe geschikt zijn voor de berekening van de energieprestatie van energieneutrale gebouwen in de toekomst om te voorkomen dat de markt teveel wordt geconfronteerd met wijzigingen in de methodiek;
 - de mogelijkheden om de bewijslast voor het behalen van een bepaalde energieprestatiewaarde te vereenvoudigen.
- c. In afwachting van de inwerkingtreding van de herziene norm zullen partijen zich inzetten om de in lid 1 beschreven werkwijze van een gecombineerde energieprestatie per gebouw en per gebied reeds zo veel mogelijk in de praktijk toe te passen.
- d. Partijen streven ernaar dat de nieuwe norm en wettelijke eis per 2011 wordt ingevoerd in het Bouwbesluit en dat daarmee de aanscherping conform de oude systematiek komt te vervallen.

3. *Kennisoverdrachts- en stimuleringsprogramma*

De marktpartijen zullen voor 1 juli 2008 in overleg met het Ministerie van VROM een langjarig, intensief kennisoverdrachts- en stimuleringsprogramma opzetten gericht op de bouwbrede invoering van bewezen, energiebesparende technieken. Kern van het kennisoverdracht- en stimuleringsprogramma is dat aan opdrachtgevers instrumenten worden aangereikt om de te behalen energiebesparing te realiseren, dat partijen gestimuleerd worden om die instrumenten toe te passen en dat partijen een platform wordt geboden om van elkaar te leren. Tevens zullen in een dergelijk programma door middel van praktijktoepassingen bestaande energiezuinige technieken verder worden geoptimaliseerd. Hiertoe zullen in elk geval kennisoverdrachtsbijeenkomsten worden georganiseerd en publicaties worden uitgebracht. Zo mogelijk worden opleidingstrajecten ontwikkeld en implementatietrajecten voor reeds ontwikkelde energiebesparingstechnieken uitgevoerd.

In het programma wordt onderscheid gemaakt in kennisoverdracht naar opdrachtgevers en naar uitvoerende partijen, waarbij elke doelgroep via de voor die sector gangbare kanalen wordt benaderd.

In het kennisoverdracht- en stimuleringsprogramma wordt tevens aandacht besteed aan bouwprocesinnovatie, kwaliteitsborging en het vergroten van het draagvlak onder consumenten.

Partijen zetten zich in om, naast betere energieprestaties, kwaliteitsverbetering te realiseren op onderwerpen als:

- gezondheid, binnenmilieu en oververhitting;
- gedragsbeïnvloeding van bewoners en gebruikers;
- gebruiks- en onderhoudsinstructies;
- professionalisering opdrachtgeverschap.

De marktpartijen dragen er zorg voor dat kwaliteitsverbetering op onder andere de hierboven genoemde punten een belangrijk onderdeel zal vormen van het kennisoverdracht- en stimuleringsprogramma. Uitgangspunt daarbij is dat het toepassen van energiebesparingsmaatregelen niet mag leiden tot vermindering van bouw- en gebruikskwaliteit.

Het nog op te zetten kennisoverdracht- en stimuleringsprogramma zal door NEPROM, NVB en Bouwend Nederland gezamenlijk worden uitgevoerd. Het kennisoverdracht- en stimuleringsprogramma zal mede mogelijk gemaakt worden door ondersteuning van het Rijk met financiële middelen en met het beschikbaar maken van kennis en ervaring met betrekking tot energiebesparing die elders wordt opgedaan. De marktpartijen zullen hun leden stimuleren om deze kennis toe te passen. Het Rijk en de marktpartijen zullen zich gezamenlijk inspannen om het draagvlak voor energiebesparing bij consumenten, gebouwgebruikers en -eigenaren te vergroten.

SenterNovem voert in opdracht van het Ministerie van VROM het programma Kompas uit als ondersteuning voor de uitvoering van energiebesparingsbeleid bij de professionals in de gebouwde omgeving. Met ingang van 1 januari 2009 zal binnen het Kompasprogramma - naast de aandacht voor de bestaande bouw - ook meer aandacht aan de nieuwbouw worden gegeven. Het Rijk zal de marktpartijen zeer nauw betrekken bij de invulling en uitvoering van dit onderdeel van het Kompasprogramma, zodat dit ondersteunend wordt ingezet bij de uitvoering van dit convenant.

4. *Experimenten en innovatie*

Naast de marktbrede implementatie van bewezen technieken om de doelstellingen van dit convenant in 2010 en 2015 te realiseren, is het ook noodzakelijk om op grotere schaal ervaring op te doen met meer innovatieve energiebesparingsconcepten en -technieken. Daartoe heeft het Rijk afspraken gemaakt met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), vastgelegd in het Klimaatakkoord. Die afspraken moeten ertoe leiden dat er 10 experimenteergebieden komen waar op grote schaal (5-10% van de totale jaarlijkse nationale nieuwbouwproductie) geëxperimenteerd wordt met zeer energiezuinige nieuwbouw (ten minste 25% energiezuiniger dan de ambities van dit convenant). Deze experimenten hebben tot doel om kennis en ervaring op te doen die instrumenteel is voor de markt. Verdere verbeteringen van de energieprestatie in de reguliere nieuwbouw kunnen op basis hiervan worden vormgegeven.

De convenantpartners treden met de VNG in overleg over de verdere vormgeving en inrichting van de experimenten in deze experimenteergebieden en de daarbij te hanteren selectieprocedure(s).

Het Rijk zal er zorg voor dragen dat de kennis en ervaring die in deze experimenten wordt opgedaan beschikbaar komt voor de marktpartijen. Deze kennis kunnen de marktpartijen benutten om de doelstelling van energieneutraal bouwen in 2020 te kunnen realiseren.

Buiten de experimenteergebieden is het gemeenten op basis van artikel 122 van de Woningwet niet toegestaan om aanvullende eisen te stellen aan de energetische kwaliteit van de in haar gemeente te realiseren nieuwbouw bovenop de eisen van het Bouwbesluit. Het Rijk heeft hierbij een handhavende rol.

Naast het hierboven genoemde Klimaatakkoord zal het Rijk in 2008 een Innovatieprogramma Energiebesparing in de Gebouwde Omgeving starten als ondersteuning voor de uitvoering van experimenten met innovatieve concepten en technieken.

Marktpartijen zullen het belang van en hun steun aan de experimenten uitdragen richting hun achterban en hun leden stimuleren om aan bovengenoemde experimenten deel te nemen.

Het is van groot belang dat op eenduidige wijze wordt gecommuniceerd over de stand van de energiebesparingstechnieken, de kosten van energiebesparingsmaatregelen en de kennis en ervaring die in de experimenten en in het implementatietraject van dit convenant worden opgedaan. Partijen zullen hiertoe overleg voeren en hun uitingen onderling afstemmen.

5. Financiële en fiscale stimulering

Voor het welslagen van dit convenant is het noodzakelijk dat er een markt ontstaat voor energiezuinig bouwen. Financiële en fiscale prikkels spelen hierbij een grote rol. Dergelijke prikkels geven een impuls aan de brede toepassing van bewezen, marktrijpe energiebesparende technieken. Met de volgende activiteiten wordt hier invulling aan gegeven:

- Onderzoek naar mogelijkheden fiscale en financiële ondersteuning na 2010: in 2010 zal de uitvoering van het convenant worden geëvalueerd. Onderdeel van de evaluatie is de effectiviteit van de ingezette financiële instrumenten genoemd in dit artikel. Op basis van deze evaluatie wordt door de partijen vastgesteld of het noodzakelijk is dat de genoemde instrumenten worden voortgezet, gewijzigd of aangevuld met nieuwe financiële instrumenten.
- Fiscale vergroening: in het ontwikkelen van plannen voor verdere vergroening van het belastingstelsel houdt het Rijk rekening met de gemaakte afspraken in dit akkoord. In het licht van deze afspraken zullen voor- en nadelen van een verdere vergroening worden bekeken. Er zal over deze plannen overleg worden gevoerd met de marktpartijen.

Het Rijk zegt tevens toe zich te zullen inzetten om de volgende regelingen te realiseren en waar opportuun in te zetten ten behoeve van de realisatie van de afspraken in dit convenant:

- Innovatieprogramma energiebesparing bij nieuwbouw en renovatie: Het budget en de inhoud worden in de loop van 2008 gepresenteerd. Via het Platform Energietransitie Gebouwde Omgeving (PeGO) hebben markt- en maatschappelijke partijen de mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan de inhoud van het programma.
- Ondersteuning duurzame warmte: Een subsidieregeling voor investeringen in concepten voor duurzame warmte (warmtepompen, zonneboilers, warmte-koude-opslag, geothermie en dergelijke) in combinatie met een minimale energieprestatieverbetering. Deze regeling zal in de loop van 2008 worden gepubliceerd als onderdeel van het Aanvalsplan Warmte van het Rijk. Voor de formulering van het Aanvalsplan Warmte worden stakeholders in de warmtevoorziening in de markt en de convenantpartijen betrokken.
- Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE): dit is de opvolger van de MEP. De regeling is een subsidie op duurzaam geproduceerde elektriciteit en gas (biogas). De subsidie komt ten goede aan de producent van de elektriciteit (dus in geval van een PV-paneel op een dak aan de eigenaar van dat paneel).
- Actualisatie Energie Investeringsaftrek (EIA) onder andere voor de gebouwde omgeving: jaarlijks wordt de lijst van maatregelen die aftrekbaar zijn, aangepast aan de actualiteit van zowel het beleid als van de stand der techniek. Het Rijk zal zorgen voor een adequate actualisatie van de lijst met maatregelen voor de gebouwde omgeving.

Voor het einde van 2008 geeft het Rijk aan of deze regelingen gerealiseerd zullen worden.

6. Concurrentiepositie nieuwbouw

De inspanningen om het energieverbruik te verminderen in de nieuwbouw mogen als gevolg van kostenstijgingen niet leiden tot een verslechtering van de concurrentiepositie van de nieuwbouwsector ten opzichte van de bestaande bouw. In respectievelijk 2010 en 2014 zullen partijen onderzoeken of een verslechtering van de concurrentiepositie heeft plaatsgevonden. Als dit het geval is, dan zullen partijen zich gezamenlijk beraden op eventueel te nemen maatregelen.

ARTIKEL 3 PERIODIEK OVERLEG, MONITORING, ONDERZOEK EN EVALUATIE

1. De convenantpartners zullen tenminste tweemaal per jaar gezamenlijk overleg voeren om de voortgang en de effectiviteit van de diverse overeengekomen inspanningen te bespreken en na te gaan in hoeverre bijstelling van aard of wijze van uitvoering van inspanningen nodig en/of wenselijk is (hierna ook te noemen: "het Convenantoverleg").
2. De marktpartijen zullen uiterlijk 1 juli 2008 het Rijk een voorstel voor het meerjarenprogramma 2008 - 2011 doen toekomen. Het meerjarenprogramma bevat een planning voor het behalen van de te leveren prestaties en de aanpak op hoofdlijnen. Het programma bevat ook een aanbeveling over het noodzakelijke / gewenste flankerend beleid van de overheid.
3. Met ingang van 2008 zullen marktpartijen jaarlijks, eveneens in het 4^e kwartaal, aan het Rijk de voortgang in het bereiken van het doel rapporteren.

4. Partijen spreken af dat zij gezamenlijk een monitoringsysteem zullen ontwikkelen. Hierbij is in ieder geval aandacht voor het gebouwgebonden energieverbruik in nieuwe gebouwen (gerelateerd aan verwarmen, koelen, ventileren, tapwaterverwarmen en andere energiefuncties) binnen de systeemgrenzen zoals bedoeld in art. 2.1.b. de EPN, de Energieprestatie op Locatie EPL en diverse gebruikersonderzoeken.
5. Voor de realisatie van energiebesparing in de nieuwbouw is inzicht in het consumenten- en gebruikersgedrag noodzakelijk. Om dit inzicht te verwerven zal een bureaustudie worden uitgevoerd naar alle beschikbare onderzoeksrapporten die tot nu toe zijn verschenen op het gebied van EPC en energiereductie. Het Rijk en de marktpartijen dragen gezamenlijk de kosten van dit onderzoek. Op basis van deze bureaustudie zullen eventuele kennishiaten worden vastgesteld en zal het Rijk in overleg met de convenantpartners een onderzoeksplan opstellen om deze hiaten op te vullen. In dat kader kan een representatieve studie naar het werkelijke energieverbruik in recent gerealiseerde gebouwen plaatsvinden. Het betreft een grootschalig (consumenten)onderzoek naar de relatie tussen de EPN van gebouwen en het werkelijk gerealiseerd energiegebruik (eventueel op basis van gestandaardiseerd bewoners/gebruikersgedrag). In beeld moet worden gebracht hoe investeringen in energiebesparingsmaatregelen en daaraan verbonden afschrijvingen en onderhoudskosten zich verhouden tot de werkelijke energiebesparingsvoordelen. Tenslotte moeten gezondheidsaspecten en wooncomfort in het onderzoek worden betrokken. Dit grootschalig onderzoek moet tevens - voor wat betreft het werkelijk energieverbruik in gebouwen in de uitgangssituatie - in een nulmeting voorzien.
6. In 2010 en in 2014 zullen de convenantpartners, met het oog op de voortgang van het Kabinetsprogramma Schoon en Zuinig in het algemeen en met het oog op nieuwe, innovatieve ontwikkelingen ten aanzien van het potentieel voor energiebesparing in de nieuwbouw in het bijzonder, gezamenlijk bezien of realisatie van het met dit convenant beoogde doel (25-50% energiebesparing in de nieuwbouwproductie) mogelijk is en welke randvoorwaarden daarvoor moeten worden ingevuld.
Partijen komen met elkaar overeen dat eind 2014 zal worden onderzocht of het, op basis van de werkwijze die in dit convenant wordt afgesproken, haalbaar is om per 2020 nieuwbouwlocaties energieneutraal te bouwen en of daar aanvullende afspraken voor nodig zijn.
7. Indien het Rijk de voor de uitvoering noodzakelijke (beleids)maatregelen, regelgeving of financiële middelen niet kan of wil leveren, dan zijn de overige convenantpartijen niet langer gehouden aan convenantsverplichtingen.

ARTIKEL 4 OVERIGE PARTIJEN

1. Partijen achten het van groot belang dat representatieve organisaties van gebouweigenaren, huurders, gemeenten, architecten, installateurs en toeleveranciers in de bouw de doelstellingen van het Kabinetsprogramma Schoon en Zuinig met betrekking tot energiebesparing in de gebouwde omgeving onderschrijven en een bijdrage leveren aan de uitvoering van de afspraken in dit convenant.
2. Partijen erkennen dat representatieve organisaties van gebouweigenaren, huurders, gemeenten, architecten, installateurs en toeleveranciers in de bouw een onafhankelijke positie innemen die ruimte biedt voor eigen initiatieven op het gebied van energiebesparing richting hun specifieke achterban. Uitgangspunt is dat deze initiatieven bijdragen aan de doelstellingen van dit convenant.
3. In de tweede helft van 2008 zullen partijen in overleg treden met de representatieve organisaties van gebouweigenaren, gemeenten, architecten, consumenten, installateurs en toeleveranciers in de bouw om na te gaan op welke wijze de convenantpartijen en representatieve organisaties kunnen samenwerken om de doelstellingen van dit convenant te realiseren.

ARTIKEL 5 KOSTEN

Het Rijk zal het op te zetten kennisoverdracht- en stimuleringsprogramma zoals bedoeld in artikel 3 financieel ondersteunen. Uitwerking van de kosten van dit kennisoverdracht- en stimuleringsprogramma maakt onderdeel uit van het voorstel voor het meerjarenprogramma 2008-2011. Bij het vormgeven van de inspanningsverplichtingen van het Rijk voor het nemen van maatregelen zullen tevens de Europeesrechtelijke verplichtingen ten aanzien van staatssteun worden betrokken.

ARTIKEL 6 NALEVING EN GESCHILOPLOSSING

Dit convenant bindt partijen voor de looptijd en is niet rechterlijk afdwingbaar.

Problemen in de uitvoering van het convenant worden door de convenantpartners eerst in onderleg overleg besproken alvorens eventueel afzonderlijk naar buiten te treden.

Indien het beoogde doel niet wordt gehaald en/of partijen afspraken niet nakomen, treden partijen in overleg.

Wanneer een partij het convenant opzegt, blijft het convenant voor de overige partijen in stand voor zover de inhoud en strekking ervan zich daartegen niet verzetten.

ARTIKEL 7 LOOPTIJD EN WIJZIGINGEN

1. Dit convenant treedt in werking op de dag volgend op die waarop het door de partijen is ondertekend en loopt tot en met 2015. Intentie van partijen is om de looptijd van het convenant te verlengen tot 2020, onder de voorwaarde dat er in 2014 voldoende zicht is op de haalbaarheid van de doelstelling van energieneutraal bouwen in 2020.

Partijen kunnen in onderling overleg de afspraken van dit convenant wijzigen, mits alle partijen daarmee schriftelijk instemmen.

Bij onvoorziene omstandigheden die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van dit convenant, zullen partijen in overleg treden over de noodzaak tot wijziging of beëindiging van dit convenant.

ARTIKEL 8 PUBLICATIE IN DE STAATSCOURANT

Dit convenant wordt een maand na de inwerkingtreding in de Staatscourant gepubliceerd.

Aldus opgemaakt en in vijfvoud ondertekend
op 22 april 2008 te Den Haag.

VROM ● Wonen, Wijken en Integratie

DE MINISTER VOOR WONEN, WIJKEN EN
INTEGRATIE,
drs. Ella Vogelaar

VROM ● Ruimte en Milieu

DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER
dr. Jacqueline Cramer

BOUWEND NEDERLAND
mr. drs. L.C. Brinkman

NEPROM
drs. H.D. Werner

NVB
dhr. J. Goossens

